

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom
„KOROŠKI SLOVENEK“
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.
Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Pol. in gosp. društvo
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List
za politiko, gospodarstvo
in prosveto

Izhaja vsako sredo.
Stane četrletno: 1 šiling.
celoletno: 4 šilinge.
Za Jugoslavijo
četrletno: Din. 25—
celoletno: Din. 100—
Pozamezna številka 10 grošev.

Leto VII.

Dunaj, 10. avgusta 1927.

Št. 32.

Prošt Matija Randl umrl.

Neznanjamo žalostno vest, da je v četrtek dne 4. avgusta nagloma umrl mil. g. prošt Matija Randl v Doberlivasi. Bil je še celo dopoldne zelo dobre volje, ko je več duhovnikov, ki so prišli na pogreb Harihovih mater, bilo pri njem na obisku. Sredi razgovora je naslonil glavo na mizo in izdihnil. Hitro poklicani zdravnik je mogel samo potrditi smrt. Dosegel je 82. leto svoje starosti. Bog ga je rešil dolge in hude bolezni, ki jo je imel zavoljo noge prej že, predno so mu jo odvzeli in še potem dolga leta ko je ni imel več. Veliko je tudi trpel ob času zasedbe, ko so mu vso proštino izropali. Kljub vsemu je stal vedno vedrega duha, goreč duhovnik in navdušen zagovornik in svetovalec našega ljudstva, ki je zagovarjal resnico napram vsakemu, ne da bi se bal zamere. Ohranili ga bomo v najboljšem spominu. Pogreb je bil v nedeljo dne 7. t. m. ob velikanski udeležbi ljudstva in duhovnikov. Naj počiva v miru

Okoli avtonomije.

Odkar so nemške stranke vložile predlog kulturne avtonomije za koroške Slovence v deželni zbor, nemško časopisje proslavlja to dejanje kot velikansko naklonjenost napram koroškemu Slovincem. Vi nemški listi, bi pišijo o tom predlogu, pišijo enako kakor bi zvonili z enim in istim zvonom, samo da ga eden bolj goni kakor drugi.

Ali imajo Nemci res blagohoten namen s svojim predlogom? Ali hočejo res ustreči našim zahtevam, za katere se bojujemo že nad 60 let?

Če pomislimo, kako je do predloga prišlo,

moramo reči, Nemci so s tem predlogom hoteli pomagati svojim manjšinam. ob enem pa raznarodovanje koroških Slovencev pospešiti in postavno urediti. Po prizadevanju Berlina so se vršila posvetovanja v Rigi, na to po zastopnikih v Celovcu. Sad celovških pogovorov je bil predlog kulturne avtonomije. Jedva je bil predlog vložen je nemško časopisje („Tagespost“ že isti dan) začelo zvoniti slavo in takoj pozivalo države, ki imajo nemške manjšine, naj posnemajo. Dejstvo, da se Nemci z nami niso sporazumeli glede podlag avtonomije, kljub temu, da so vsi zastopniki nemških manjšin, tudi zastopstvo nemške manjšine v Jugoslaviji, v Ženevi glasovali za predlog, da se manjšinske zadeve rešujejo edino sporazumno z manjšino, in dejstvo, da so Nemci takoj pozivali Jugoslavijo, naj posnema, to dvojno dejstvo je v nas takoj, če tudi smo za avtonomijo, rodilo dvom, da se Nemcem pri predlogu ne gre za to, da ustrezijo nam v domači deželi, ampak le svojim manjšinam. Načelo prostovoljne priglasitve pripadnosti k manjšini je nekaj idealnega, pa se da le izvesti, kjer so za to dani predpogoji. Ti predpogoji so dani morda pri manjšini, ki je še nadavno bila vladajoč narod, kakor n. pr. Nemci v Jugoslaviji, in kjer je narodna zavest vzbujena, a niso dani pri nas, ker že 60 let živimo po pritiskom raznarodovalne vzgoje. Na Nemci živijo le 30 let pod pritiskom take šole in take gospodarske politike, kakor je pri nas, potem pa naj skušajo svoje ljudi šteti pri županijah, ki so jim nasprotni in celo javno — v dobi, ko se vsake, tudi navadne volitve tajne —, potem bi videli, kako bi se njihova manšina skrčila! Naši Nemci dobro vedo da bi se niti deseti del koroških Slovencev ne upal javno vpisati kot Slovence, ker so revnejši sloji, ki so gospodarsko odvisni, in ker bi čutili, da bi narodni kataster pri naših razmerah za Slovence bil črne bukve, ki bi vsakokrat odločevale, kadar bi kdo prišel za

kaj prositi. Kdor bi bil v katastru, bi bil odklonjen, podobno kakor je eden sam doživel pri nekem italjanskem konzulatu, ko je prosil za vizum. Uradnik je pogledal en precejšen seznam in ko prosilca ni našel v seznamu, mu je dal vizum. Tako bi bilo pri nas. Vsak nasproten župan, učitelj, oskrbnik kakega grofovskega posestva, od katerega kupujejo Slovenci drva in steljo in najemajo polja in travnike, bi si štel v zaslugo, če bi slovenskega prosilca mogel odkloniti, tako kakor so si učitelj pri „drugem“ ljudskem štetju šteli v zaslugo, če so manj Slovencev našli kakor občina. Pri takih razmerah od koroških Slovencev zahtevati javen vpis, je nesmisel. Zato ma dr. Milčinski v „Wiener Neueste Nachrichten“ od 31. julija čisto prav, ko pravi, da predlog kulturne avtonomije ni za večino koroških Slovencev, ampak za tisto manjšino, ki je za Jugoslavijo (!) glasovala, torej kakor bi Nemci rekli: za iredento. Seznam teh Slovencev bi bil o očeh Nemcev „seznam iredente“.

Nemci vidijo v kulturni avtonomiji ideal, za katerim stremijo. Zato bi pričakovali, da bi bili najbolj vneti za njo tisti naši Slovenci, ki se vedno za Nemci obračajo in o katerih pravijo Nemci, da so večina. Pa ravno ta večina Slovencev odklanja avtonomijo. Narodni Slovenci vidimo svoj ideal v gojitvi svoje prirodne narodnosti in prirodno kulturne posebnosti v okvirju države. To je naš ideal in naše stremjenje — in čujte in glejte, ta naš ideal se popolnoma strinja z ideali nemških manjšin v drugih državah, ki vedno govore o „volkstreu“ pozabijo pa na „heimattreu“. Če Milčinski pravi, da večina Slovencev odklanja avtonomijo, se moramo pač resno vprašati, v čem obstoji ideal te večine in na kateri način bi se dal doseči. Ali za to večino ne velja gojitev prirodne narodnosti in kulturne posebnosti, ali za njo ne obstoja pojem „volkstreu“? Čemu pa se potem tako naslanja-

PODLISTEK

Reberški Ožbej:

Kapelški punt.

(Nadaljevanje.)

Župnik Prunner je bil ves iz sebe. Vedel je, da župljani kaj takega ne pripuste, povelje pa se mora izvršiti, če ne, se ima pričakovati hudo kazen. Premišljeval je sem in tja, toda ni našel druge rešitve, kakor da je poklical mežnarja in šel z njim po noči v cerkev ter odvzel oblačilo in tablico. Vse je varno zaklenil v župnišče v posebni sobi. Vedel je, da to ne ostane dolgo prikrito, in ni se varal.

Medtem se je že raznesla po celem trgu vest, kaj se je zgodilo z Marijinim kipom. V Boštejevi gostilni so sedeli ljudje iz vseh strani in živahno razpravljali najnovejši dogodek. Hudovali so se nad gosposko, zamerili pa tudi župniku, da se je tako hitro pokoril povelju, ne da bi prej kaj povedal svojim župljanom. Vedno bolj so postajali razburjeni, saj vsak, ki je prišel, je vedel kaj povedati.

Vtem trenutku je prišel v gostilno tudi pisar Robert Hubman. Prezirljivo je pogledal po kmetih, se obrnil do natakarice Micke, jo pogladil po licu in si dal natočiti merico vina. Bil je očitno dobro razpoložen, zato ga vpraša Micka po vzroku.

„E, kaj bi ne bil vesel,“ pravi Robert, „saj so vendar enkrat pobrali cunje raz tisto leseno cokljo.“

„Nikar ne govorite tako,“ ga svari Micika, ki se je bala gostov.

„Ah, kaj meni na tem,“ nadaljuje ošabno Robert, „čas je že bil, da so to spako odpravili.“

„E škric, molči!“ vzdigne se zdajci kmet Kozamurnik z Obirskega, ki ga je že imel malo v glavi, „tako se tu ne govori, to so božje stvari.“

„Kaj vas to briga,“ zasmee se porogljivo Rabert, „saj cela podoba ni nič drugega kakor kos neokusno obdelanega lesa in pa nekaj cunj, ki visijo na kipu. To sta malikovalci kakor stari pogani, norci ste, da hodite to podobo častit, rajši bi šli delat.“

„Molči, ti si pogan!“ vzkipi ves ogorčen kmet Vivoda iz Lobnika, ki pisarja tudi ni mogel videti. Nikdar ne greš v cerkev, samo kmete znaš odirati, iz božjih stvari se norčuješ — le čakaj ti škric, boš še rad molil, a tedaj bo prepozno.“

„Obdrži tvoje navka le zase, ti napuhnjeni kmetavzar,“ odvrne zaničljivo pisar.

„Kaj boš ti pankertni capin mene smešil, glej, da se zgubiš če ne —“ in Vivoda sključi pesti in hoče udariti pisarja. Tudi drugi gostje so skočili kvišku in slaba bi predla pisarju, če ne bi smuknil pri durih čez stopnice na prosto.

Vznemirjeni so bili vsi nad temi bogokletnimi besedami in razburjenost bi se ne bila tako hitro podela, ko bi ne zaklical gospodar Boštej:

„Glejte, glejte, zdaj gredo župan Vegl in cerkveni ključarji v župnišče, gotovo je to zaradi kipa D. M. Mahoma so vsi gostje pri oknu, nekateri pa jo mahnejo iz sobe. Množica je kričala: Sveto obleko so ukradli, fajmošter jo imajo, božja kazen jih bo zadela, oblačilo mora priti nazaj.“

Od vseh strani so vreli ljudje pred župnišče. Župan Vegl in cerkvena ključarja so šli res v župnišče, Koel pa je ostal v zadnjem trenutku radi opravkov doma.

Župnik Prunner je bil v svoji sobi, hodil je nemirno gori in doli. Slišal je kričanje zunaj pred župniščem, skozi okno je zapazil množico, ki je dvigala pesti proti hiši. Zdajci se zaslišijo težka koraki po stopnicah, nekdo potrka. Župnik se odzove. V sobo stopijo prej imenovani. Bere se jim na obrazih razburjenost, ne tako spoštljivo kot drugače gledajo svojega duhovnega pastirja, ne da bi ga kakor običajno pozdravili.

Župnik Prunner stopi nekaj korakov naprej in praša z nekoliko razburjenim glasom, česa želijo.

„Mislim, da ni treba prašati,“ povzame prvi besedo župan Vegl ter gleda župnika, ne da bi trenil z očmi.

(Dalje sledi.)

jo na Nemce? Bajе je nek član koroškega Heimatbunda že našel poseben ideal te večine, žalibog nam ni dostopen, ker se ne upajo z njim na dan. Mogoče ga dr. Milčinski zaupno pokaže nam in gotovim nemškim krogom v drugih državah v blagohoten pretres, da bi videli, ali se ujema z načeli, ki jih Nemci tako vstrajno zastopajo za svojo manjšino: to je gojitev prirojene narodnosti in prirojene kulturne posebnosti.

Iz vsega tega se vidi, kakor nelojalno postopajo Nemci s slovensko manjšino v Avstriji, in to naj bi bil vzgled za druge države? Tako se reševanje manjšanskega vprašanja diskreditira, ravno po narodu, ki bi mu moralo največ biti ležeče na tom, da vsvari vzgled, kako se večinski narod odreče dosedanji praksi raznarodovanja in večini in manjšini slovenske manjšine nudi enako možnost gojitve narodnosti in kulturne posebnosti.

Ker je „Cillier Zeitung“ prinesla cel predlog kulturne avtonomije za koroške Slovence, bi želeli, da si ga Nemci v Jugoslaviji dobro ogledajo, in potem naj se vprašajo, če bi naj tudi pri njih tako uredili šolstvo, kakor ga hočejo pri nas: Slovenci bi imeli šole za Slovence, država bi imela šole za Slovence in še Šulverein Südmark bi imel šole za Slovence. Slovenci bi tedaj bili v konkurenci proti tisti svoji lastni državi, ki „Slovenem“ daje avtonomijo. Ne razumeno! Ako Nemci resno hočejo reševati manjšinsko vprašanje, se morajo kot narod izjaviti, da so kot narod neinteresirani na manjšini in morajo manjšini prepustiti, da v okvirju in s pomočjo države uredi svoje razmere. Glede šol se nam gre za ustanavljenje novih šol, ampak za obstoječe in sicer za vse, ki jih obiskujejo slovenski otroci. — Če naj bo avtonomija, naj bo za vse Slovence! Slovenci ni samo tisti, ki mu niti šola, niti gospodarski pritisk nista ubila zavednosti, ampak tudi tisti, ki se v svoji družini poslužuje le slovenskega jezika in s svojimi otroci občuje le slovensko. Kdo ga sili k temu? Nihče, še le brani se mu s tem, da se njegove otroke v šoli navaja, da naj tudi izven šole govore nemško, pa kljub temu občuje le slovensko, samo javno se ne priznava Slovenem, ker se ga je tako vzgojilo. To napačno lažljivo vzgojo naj naprej odpravijo naši Nemci in potem bodo države, kjer žive Nemci kot manjšina, odkritosrčno verjele nemški dobri volji. Pri nas bi izginil vsak dvom in konc bi bil dosedanjih upravičenih pritožb.

POLITIČNI PREGLED

Avstrija. Dolgo so socijalni demokratje v državnem zboru ovirali vsako delo. Po krvavi dunajski revoluciji so pa opustili oviranje in državni zbor more s svojim delom naprej. Sprejel je nov zakon o srednjih in meščanskih šolah in zakon, da se požgana lepa pravosodna palača na novo pozida. Miljarde državnega denarja bo stala in cela država bo plačevala škodo, ki so jo napravili dunajski revolucionarji. Dunajski župan, ki je ob enem deželni glavar, dobi trajno občinsko stražo, tako je sklenil dunajski občinski svet. S tem ima Dunaj dve straži: državno in mestno, en drugi nasprotno. Zdi se nam nemogoče, da bi ti dve straži enkrat ne trčili skupaj in potem imamo na Dunaju še hujše boje, kakor so bili minuli. Obstoji tudi nevarnost, da bodo tudi drugi deželni glavari posnemali dunajski vzgled in potem imamo po vseh glavnih deželskih mestih dvojno stražo. Kam naj to privede? Komunisti v svojem glasilu „Rote Fahne“ kar povedo: „Boj še ni končan“. Proti straži bodo gotovo ugovarjale tuje države in so nekteri zastopniki že povpraševali pri naši vladi, čemu je nova straža.

Inozemstvo.

Jugoslavija. Volilno gibanje je že v polnem teku. Stranke so postavile svoje kandidate, ki prirejajo številne shode. V Sloveniji nastopa S. L. S. za zedinjeno Slovenijo in vse kaže, da ima od belgrajske vlade že tozadevna zagotovila. Že sedaj se v velikih obrisih kaže sestava nove vlade. Značilno je, da vsaka stranka odklanja sodelovanje z Radičem. Volitve obetajo biti zelo mirne.

V Rumuniji je vse napeto, kaj bo naredil sin rajnega kralja Ferdinanda, Karol, ki bi imel biti naslednik, a ga je oče prisilil, da se je odpo-

vedal krajevemu prestolu. Star je 34 let. Takoj po smrti Ferdinandovi so proglasili za kralja sedemletnega Karlovega sina Mihaela, vojaštvo mu je moralo priseči zvestobo, kraljeve posle pa za Mihaela opravlja poseben odbor. Oče kralja Mihaela, Karol, ki živi v Parizu, pa sedaj razglašča, da je on upravičen postati rumunski kralj. Ker ima Karol veliko prijateljev, čakajo Rumunijo nemirni dnevi.

V Ženevi je zborovala razorožitvena konferenca, na kateri naj bi se države dogovorile, da po gotovem ključu zmanjšajo ogromne izdatke za vojne ladje. Največje nesoglasje je med Združenimi državami in med Anglijo. Anglija se boji za svojo premoč na morju in izdaja ogromne vsote za oboroževanju na morju. Druge države tudi nočejo zaostajati in tako vidimo, da svetovna vojna ni spametovala držav, ampak se bližamo novim vojskam. Svet noče miru!

Ogrom se je silno prikupil angleški lord Rothermere ker je zagovarjal, da so bili Ogri pri mirovni pogodbi zelo prikrajšani in da imajo pravico zahtevati del Slovaške nazaj. Ogri mu bodo zato poklonili poseben naroden dar, a češki zunanji minister se ne zmeni za njegovo pisanje, pa naj Ogri še tako kričijo.

DOMAČE NOVICE

Bistrica v Rožu. Kakor smo že poročali, je na Bistrici v R. pogorela med drugimi tudi velika delavska hiša. Ko je ta hiša gorela, je prišlo kakih 50 vojaških pušk na dan. Bilo je tudi precej streliva zraven. Puške so večinoma zgorele, strelivo pa je eksplodiralo. Ni še dolgo, ko je prišla zaloga pušk v nekem mlinu na Žihpoljah slučajno na dan. Vse te najdbe kažejo, da je pri nas silno veliko orožja med ljudmi. Kakšno mesarsko klanje bi lahko nastalo, če bi dunajska revolucija trajala le še par dni!

Št. Peter pri Grabštanju. Dne 28. julija je v župnišču dajalo „znamenje“, vsaj tako so domači začetkoma mislili, ko so slišali rahel ropot. Ko pa le gredo gledat, kaj da je, jim pride iz shrambe nasproti „strah“, nahrbtnik in roke polne živil, vredno okoli 300 S. V razburjenju, ki je ob srečanju nastalo, je tat ušel s plenom. Pred župniščem je imel pripravljen voziček. Se je tedaj hotel za dalj časa založiti.

Železna Kapla. Po vseh grabnih se vidijo še hudi sledovi lanskega neurja. Pota so še nepopravljena, tako da je nekaj hiš popolnoma odrezanih od prometa, ker se z vozom ne more do njih. Struge so polne gramoza, tako da pri prvi večji nevihti grozi nova nevarnost. Ker si hudo prizadeti kmetje sami ne morejo pomagati, je nujna potreba, da država in dežela pomagata, ako hočeta, da kmetje ostanejo na svoji zemlji. Obljubili so!

Otok. (Naval tujcev.) Silno veliko gostov ima letos naš kraj. V mnogih hišah so postavili zasilne postelje in otomane, da morejo čim več gostov prenočevati. Gostilnam še pomaga vročina, da so vedno dobro zasedene. Letos imamo novega načelnika „kurkomisije“ preč. g. župnika, pač prvokrat, odkar ta komisija na Otoku obstoja. Trudi se, da gostom najbolj ko mogoče gre na roko. Žalibog pa razkošje in brezdelje na domačine slabo vpliva.

Št. Lenart pri 7. studencih. Nemila smrt nam je odprla tri nove grobove. Ravno ko je bil železniški štrajk, so umrli v Poturju Ošovnikova stara mati v starosti 86 let. Dne 21. julija je po kratki 7dnevni boleznii od kapa zadet umrl v Korpičah Andrej Langeršek, narodnjak stare korenine. Vzgojil se svoje sinove vse imenitno, eden izmed njih ima imenitno trgovino v Marenbergu. In 28. julija smo pokopali 62 let staro Šikovo mater, pridno gospodinjico, ki jo je smrt istotako pobrala po kratki boleznii. N. p. v m.! — Dne 28. julija so uzmoviči precej blaga ukradli trgovcu v Poturju, pa so že pod ključem. — Sedaj imamo mi avtomobilsko zvezo med Beljakom in Podkloštom. Štirikrat na dan vozi iz Čajne v Beljak in nazaj in obstane v Rekarji vasi in na Ločilu. Upamo, da bo kmalu tudi aeroplan, ki vozi vsaki dan nad nami — med Dunajem in Benetkah — obstal vsaj včasih pri nas. (Če bo deževalo, bo pa prišel pod streho. Op. ur.)

Celovec. (Nemški poslanik v glasovalnem ozemlju.) Dne 1. avgusta se je vozil nemški

poslanik na Dunaju grof Lerchenfeld v spremstvu nemškega generalnega konzula dr. Wendschuch v Celovcu in zastopnika koroške deželne vlade majorja Kohla po našem glasovalnem ozemlju. Iz Železne Kaple se je podal na Obir in od tam na Sele, kjer ga je čakal avto, da ga je peljal v Borovlje in v Rožno dolino. Cesto čez Apače in Šmarjeto, katero so spomladi nemški avtomobilisti tako kleli, so poslaniku tedaj skrili. Zvečer je bil družabni večer pri Moserju, na katerem je Leitelnova muzika imela silo posla.

Glinje. Pred par dnevi se je podvrigel naš župnik čg. Wornik hudi operaciji, ki je bila potrebna vsled vnetja slepiča. Operacijo je srečno preстал, se počuti dobro in se veselimo njegova povratka.

Podgorje v Rožu. Praznik Vnebovzetja Marije Dev. 15. VIII. bodemo tudi letos slovesno obhajali in sicer po slednjem sporedu: V nedeljo pred praznikom 14. VIII. se bo spovedovalo popoldan in zvečer. Ob 7. uri zvečer bodo litanije in blagoslov. Na praznik 15. VIII. se bo začelo spovedovati ob 5. uri zjutraj. Ob 6. sv. maša, 1/2 7. pridiga, 7. sv. maša, 1/2 9. sv. maša pri Kapelici, 1/2 10. sv. maša, 10. pridiga, 1/2 11. slovesna sv. maša. Popoldan ob 1/2 2. pete litanije, blagoslov in shod Št. Jakobske Marijine družbe. Spovedoval bo tudi čg. o. kapucin iz Celovca.

Dobrla vas. Zapeli so zvonovi. Skozi vas se je začel pomikati veličasten sprevod mož in žen, ko so prišli izkazati zadnjo čast materi, ki je vredna, da jo imenujemo pravo slovensko mater. Bili so to Vokarjeva mati Katarina Vedenik, ki so umrli v petek 29. julija. Bila je to žena, ki je dala življenje peterim otrokom, se trudila od zgodnje mladosti do pozne starosti, ne da bi za vse to dobila malenkostnega zadošččenja. Vzela ji je vojna sina; ona ni jokala. Dala je študirat dva sina s tiho željo, da bo kateri zapel novo mašo. Nista se čutila poklicana za to in ona jih ni preklinjala in jih ni podila od hiše, marveč je dala njima svoj materin blagoslov ter jih podpirala z dvojno vne-mo še naprej. Eden od sinov je končal študije lani, a drugi letos, a ni bila jima dana sreča, da bi poplačala dragi mamici njen brezmejni trud s tem, da bi ji zboljšala zadnje dni njene-ga življenja. Njeno gorje je trajalo do zadnje ure in njena potrpežljivost je končala s smrtjo. N. p. v m.!

Št. Lipš. (Razno.) Žalostni dogodki, ki so se nakdaj dogajali samo v večjih mestih, so ponavljajo tudi na deželi. Življenje ima zmirom manj vrednosti. Tudi pri nas se je zgodil prav žalosten slučaj. Neki čevljarski pomočnik, po rodu Nemeč, je zadal lahkomišljenemu dekletu z nožem dvanajst ran na raznih delih telesa. Po tem činu je zbežal in se zastrupil. Pa menda bo še ozdravel. Nahaja se v bolnišnici v Celovcu. Dekle, ki je sedaj že zdrava, bo pa menda prišla k pameti in bo drugokrat bolj prividna. — Pokopali smo v minulem mesecu uglednega Miglarjevega očeta. Da je bil zelo spoštovan, je pokazal njegov pogreb. Akoravno je zdaj poletu mnogo dela, se je prav lepo število moških udeležilo pogreba. Dosegel je lepo starost 83 let. Naj počiva v miru! — O-zimno žito je letos prav slabo. Suša ga je pre-več gnala da ni moglo prav dozoreti in se je brez zrnja posušilo. Pa tudi v času, ko je cve-telo, ni bilo ugodno vreme, ker je preveč de-ževalo. Tudi sadja bo prav malo. Spomladna slana in mráz sta uničila cvetje. Bo zopet kmetu slaba predla. Edino dobro je, da je za-dosti dobre krme. Sploh naj bi kmet bolj gojil živinorejo in posvečal ji večjo skrb in na me-sto žita bolj skrbel za dobro krmo in bo izha-jal z manjšo zgubo.

Dobrla vas. Dne 4. t. m. smo pokopali mater čg. župnika Sekola. Ta je bil ravno v zdravilišču na Češkem, ko je dobil vest o smrti svoje matere, a je še pravočasno pri-hitel, da jo spremlja ob udeležbi mnogih du-hovnikov in ljudstva na Goro k počitku. Bila je izredno blaga mati. Preč. g. župniku in njenim sorodnikom naše iskreno sožalje! Naj počiva v miru v domači zemlji!

Solčava. Žalostna slovesnost se je v ne-deljo dne 24. julija obhajala visoko v gorah med Jezersko in Savinsko dolino, nad izvirom Savinje. Lani dne 22. julija se je tam ponesre-

čil na poti iz Železne Kaple velik prijatelj in ljubitelj slovenske Koroške g. Pavle Šuman iz ugledne, med koroškimi Slovenci dobro znane Šumanove družine, ker je skoro vsake počitnice preživela na Koroškem. Pod skalami, kjer se je Pavle ponesrečil, so stariši postavili lep križ iz belega marmorja. Če tudi je bilo v soboto popoldne in zvečer silno neurje, se je vendar zbrala nad 100 gostov iz Štajerskega, Kranjskega in Mežiške doline, da s potrtnimi stariši, ki so s Pavletom zgubili zadnjega otroka, sočustvujejo. Profesor dr. Rožman je v kratkih besedah razložil pomen Šumanovega križa, ki naj bo spomin na plemenitega ljubitelja planin, znamenje, kje naj planinci iščejo varstva, in prst, ki nam kaže pot v največje višave k večni Lepoti. Nato je križ blagoslovil in molil molitve za rajnega. Potem je več zastopnikov planinskih društev slavilo spomin na Pavleta. V imenu koroških Slovencev je izrazil starišem sožalje dolgoletni Pavletov prijatelj, dež. poslanec čg. Starc. Oče dr. J. Šuman se je ginjen zahvalil vsem, ki so pripomogli, da se je spominsko slavje moglo tako pristrčno izvršiti. Drugi dan pa se je obhajala obletnica v Solčavi, kjer Pavle počiva. Izgubo Pavleta občutimo zato tako hudo, ker smo nanj postavili velike nade, ki bi se gotovo uresničile, ako bi ga Bog tako zgodaj ne odpoklical. Naj živi njegov spomin med nami!

Z dežele. Neprenehoma se slišijo pritožbe od strani kmetov čez bolniško blagajno, da mora plačevati prispevke, a če mu zbolni posel, tedaj nima od nje skoro nobene koristi. Tista malenkost ne zadostuje niti za zdravila, katere mora kmet sam plačati, če hoče kaj izdatnega dobiti. In če gospodar točno ne odpošlje prispevkov, mu zaračunajo prav po ođeruško 12% zamudnih obresti in 10% upravnih stroškov. Tudi se včasih zgodi, da tirjajo koga za zaostale prispevke, katere je že davno poravnal, ali pa celo za prispevke od posla, ki ni pri njem več v službi in ga je postavno odjavil, ter na ta način povzročajo gospodarju nepotrebna pota in stroške. Ni čudno, da si kmetijska bolniška blagajna še sedaj ni mogla pridobiti simpatij med ljudstvom. Kmet gleda, da izhaja s svojimi ljudmi in marsikdo si nabavi motor in si prihrani drage tuje delavne moči in socialne davke.

ZADRUŽNI VESTNIK

Naše posojilnice čutijo veliko pomanjkanje denarja. Vsled slabih gospodarskih razmer je mnogo ljudi na deželi prisiljenih, da iščejo posojila, a žalibog naši denarni zavodi ne morejo ustreči, ker imajo premalo vlog. To stanje čutijo tudi nemške posojilnice. Prej so si v takih slučajih pomagala s krediti od Centralbanke. Ko je pa ta propadla, se nikamor ne morejo obračati, ker tudi posamezne zveze nimajo odvišnega denarja. Zato se sedaj snuje posebna centrala za vso državo, da bi ta priskočila na pomoč, ako bi katera posojilnica rabila kredit. Predpriprave za to centralo so končane. Deleži bi znašali 5 milijonov šil. Od teh bi dala Preussenkassa v Berlinu 3 milijone šilingov, 2 milijona pa Bodenkreditanstalt in avstrijske posojilnice. Iz tega se vidi, da se hoče posojilnice spet nasloniti na veliko banko, kakor je prej bila Centralbanka. Za naše posojilnice najbrž ne bo prišla nova „Zirocentrala“ v pošte. Zato naj naše posojilnice računajo le s svojim denarjem, četudi je toliko prosilcev za posojila. Kar pa imajo denarja odveč, naj ga nalagajo izključno pri naši Zvezi, da ta more pomagati, če ima katera posojilnica hipno veliko izplačil. S tem si medsebojno pomagamo in podpiramo v samostojnosti.

Slovenci! Spet se je zgodil žalosten slučaj, da je nekemu kmetu ob Vrbskem jezeru zgorel ves denar, kar ga je imel. Zato priporočamo vsem, ki imajo kaj na strani za slučaj posebnih potreb, da svojega denarja ne pustijo ležati doma, ampak ga nalagajo v svojih domačih posojilnicah, kjer itak lahko vedno vzdignejo, kadar rabijo. Denar je tam vsaj varen pred ognjem in prinaša še obresti.

GOSPODARSKI VESTNIK

Seja deželnega kulturnega sveta, dne 9. julija.

(Konec.)

Da je pri pingavski pasmi manj mleka, prihaja odtod, ker se ta živina po letu pase na planini in pri tem izgublja mleko, pri kravi do 500 litrov v letu. Čimvečja je razlika v višini med hlevom in pašnikom, tem več se mleka izgubi. Največ se je doseglo v pingavskem okolišu:

	v letu na kravo
na Osojskih Turah	3918 kg mleka
Hasler v Mühlendorfu	3817 „ „
v okolišu bele pasme: v Gradežu (Dörfler)	3414 „ „
v okolišu murbodenskem (Schreiner)	2888 „ „
v okolišu simendolskem, Hoprijan (šola)	3954 „ „

Velika je seve razlika med junico in kravo pri 4. teletu. Pri drugem teletu se pomnoži mleko za 183 kg, pri tretjem za 350 kg proti prvemu. Vse ne leži sicer na plemenu, marveč tudi na skrbni postrežbi.

Kako se z izbiranjem goved in skrbno postrežbo množi pridelek, se vidi pri zadrugi v Sirnici. Prišlo je mleka na kravo počez

l. 1922	1664 kg
„ 1923	1835 „
„ 1924	2200 „
„ 1925	2215 „
„ 1926	2261 „

V 5 letih se je množina mleka pri kravi pomnožila za 597 kg. V Arjah se je pomnožila za 482 kg, v Lurnfeldu v dveh letih za 129 kg.

Plemenski junci (biki).

Živinorejski nadzornik predlaga, naj se dovolijo za junce starostne nagrade. V deželi je še izredno pomanjkanje dobrih juncev. Med potrjenimi pa jih je 48% i 8—24 mescev starih, 22% 25—30 mescev, 17% 31—36 mescev, 13% čez 36 mescev starih. Iz tega je razvidno, da se junci rabijo počez samo 9 mescev, in da se morajo junci v deželi v 64% slučajev na leto nadomeščati. Tako pride, da jih v letu potrebujemo 1020, toliko pa se dobrih dobiti ne more. Za to se predlaga nagrada za 3—4 letne 120 S, za 4—5 letne 150 S, čez 5 letne 180 S.

Šumy predlaga in se sprejme, da se bikom boljše kakovosti da v stopnji višja nagrada. G a g l želi, da bi se za celovško okolico napravila zadruga, če to ni mogoče, naj se pridružijo kmetje zadrugi v St. Dohatu in naj se njihove krave od tam nadzorujejo.

Krasnik opozarja, da se pasma v celovski okolici kviri s tem, da se na trg v Celovec privaja riklasta živina z Zgornje Koroške; kmetje jo kupujejo in tako se ne pride do čistega hlemena.

Dr. Scheuch pojasnjuje, da pač okolica Celovca ne mara živino rediti, marveč hoče le molzne krave; ako bi se pa ljudi našlo, sa lahko postavi asistent nadzornik, ki bi hleve kontroliral. Posebne težave so tu z junci: kulturni svet se že dve leti trudi spraviti primerne junce v Zrelec, a prez uspeha.

Ferlič opozarja, da konjereja na Zili nazaduje. Vendar pa se za dobre konje še zmirom najdeta kupec in cena. Treba je v kraje, ki so na konjerejo navezani kakor Zila, pošiljati najbolše žrebce, a zadnja leta so se dajali tja konji, ki niso bili dobri.

Supersberg pojasnjuje, da pač boljših ni bilo in da se bo v tem oziru za Ziljsko skrbelo.

Deželne podpore za kmetijstvo.

Kulturni svet je poprej računal s podporo v zneski 270.000 S, skrčila se je pa na 180.000 in ta svota se bo tako porabila:

nagrade za posle	5.000 S
zadružništvo	15.000 „
računstvo	5.000 „
živinoreja	56.000 „
mlekarne	10.000 „
gnojišča	13.000 „
rastlinstvo	31.000 „
sadjereja	13.000 „
planšarstvo	19.000 „
gozdarstvo	19.000 „
izobrazba	4.000 „

Zavarovanje uslužbencev.

Kulturni svet se je obrnil na ministrstvo v zadevi zavarovanja uslužbencev, ki je stopilo v veljavo s 1. julijem. Po ti postavi bi kulturni svet moral plače-

vati za svoje ljudi, ki so poprej že upravičeni dobiti pokojnino, 100 milijonov v letu zavarovalnine. Zadrževalo se je še, naj se donesek ne zvišava od 6 na 12% plače.

Davek na blagovni promet.

Davčni uradi sedaj razpošiljajo položnice za davek na blagovni promet (Warenumsatzsteuer). Ker se je nedavno zgodil slučaj, da so enemu zaračunali nad 80 šil. preveč davka, priporočamo vsem davkoplačevalcem, da se prepričajo, če jim je davek pravilno izračunjen. Izračuna se ta davek takole: Od celega čistega donosa (Katastralreinertrag) se odšteje čisti donos gozda. Od tega kar ostane se računa davek. Če ostane samo do 50 kron, ni treba plačati davka; če ostane čistega donosa od 50 do 100 kron, se ta donos pomnoži s 864; če ga ostane od 100 do 300 kron, se pomnoži s 1152; če ga ostane od 300 do 600 kron, se pomnoži s 1440; če ga ostane od 600 do 5000, se pomnoži s 1728. Kar se izračuna je davek v kronah. Na primer: Nekdo ima čiste donosa ki ga najde v svoji zemljiški poli (Grundbesitzbogen) — 300 kron, od tega je čistega donosa od gozda 60 kron, ostane čistega donosa od ostale posesti 240 kron, teh 240 K se pomnoži s 1152, kar znesse 276.480 kron ali 27 šilingov 65 grošev. Pri malih posestvih kjer je čistega donosa samo od 50 do 70 kron, se čisti donos pomnoži samo s 432, ako je kmetijstvo samo stranski zaslužek. Tako velja za davkoplačevalce, ki davčni oblasti zavoljo tega davka nič niso vložili nobenega ugovora. Priporočamo, da si vsak, ki rabi, to posebej shrani.

Tržne cene. Velikovec, 3. VIII. Živina: pitani voli 1,30—1,50, vprežni voli 1,20 do 1,30, junci 1—1,30, biki 1—1,20, krave 80 g do 1,10, telice 1—1,20, teleta 1,60—1,80, plemenski prašiči 2—2,20, ovce 0,60—1 S za kg žive teže. Jajce 18—19 g, sirovo maslo 3,20—4,80, stare kokoši 3—3,50 S, mlade 2—3 S. Žito: pšenica 38—39 g, rž 33 g, oves 27—28 g, ječmen 26—30 g, krompir 13—14 g.

ŽENSKI VESTNIK

Materino pismo.

Prinesla mi je mama J. brat pismo, ki je pisala sinu za god. Prebrala sem vrstice. Globoko ginjena sem prosila mamo ali smem pismo prepisati in objaviti. Z veseljem sem dobila dovoljenje. Ta mama ima 2 sina. Oba delujeta kot jako priljubljena v uradu. Oba sina pa tudi hranita vsa mamina pisma v spomin. Mama teh dveh mladeničev je žena jako spoštovanega delavca.

Ljubi in dragi moj!

Bliža se 26. majnik. Dopolnil boš 20 let. Najlepša doba Tvojega življenja, najlepša mladeniška doba se Ti bliža. Zato kličem iz celega mojega srca: „Oče naš, ki si v nebesih, čuvaj ti mi ga!“

Bodi Bog zahvaljen... celo Tvoje življenje si bil priden, potrpežljiv, ubogljiv, dober sin! Zato tudi upam, da Ti bo dal ljubi Bog, ki vse zamore, to kar je obljubil tistim, ki 4. božjo zapoved spolnjujejo, da boš dolgo živel in da se Ti bo dobro godilo.

Bog, daj mi tudi zanaprej poštenega, zvestega, dobrega sina!

Dragi in ljubi moj!

Ne vem, kako bi Ti olepšala Tvojo poštenost... Nikoli nisi žalil svojih staršev. Vse, kar more človeško srce veselega želeti, izreči, bi zaklicala na glas, da bi čulo Tvoje srce!

Bog Ti daj zdravje, srečo in sveti blagoslov!

Presveto Srce Jezusovo naj Te vodi vse življenje ono srečno pot, na kateri ni prevare, ne skušnjav in ne zmot...

Sprejmi tisoč in tisoč srčnih pozdravov in gorkih poljubov od Tvojih staršev.

Mesto, kjer vladajo ženske. Seveda spet v Ameriki, saj drugje niso tako korajžne in nimajo tiste potrebne samozavesti. To mesto se imenuje Jackson in se nahaja v državi Wyoming v severozahodnem delu Zedinjenih

Inserirajte v Koroškem Slovencu!

držav. Županja je gospodična Grace Miller, odbornice so štiri, gospa Black in gospa Height ter dve drugi. Policijo vodi 22letna gospodična Pearl Williams. Meseca junija so morale nekatere zastopnice po pravilih odstopiti; vršile so se nove volitve in z ogromno večino so bile izvoljene spet ženske, tako od moških kakor od ženskih. Pravijo, da se mestu še nikoli ni tako dobro godilo in da nikdar še ni bilo tako dobro urejevano kakor sedaj, ko mu vladajo ženske. Prav gotovo so te vesti resnične; saj nikomur ni morebiti bolj na srcu mir in urejeno gospodarstvo kakor hišnim materam in gospodinjam.

Takih žensk bi potrebovali. Ena najbolj priljubljenih žensk v ameriških Zedinjenih državah je gospa Weismiller, mestna tržna komisarka v Novem Jorku, znana z imenom „najboljša prijateljica ameriške gospodinje“. Svojčas je vodila ženske v uspešnem boju proti neopravičeno visokim cenam sladkorja in mesa in jih vodi sedaj v boju za znižanje cen premoga. V ta namen se je podala v enega največjih premogovnih okrajev, hoteč se na licu mesta prepričati, ali so podatki premogovnih lastnikov resnični ali ne. Ti so namreč trdili, da je premog zato tako drag, ker delavci pre malo nakopljejo. Ko so gospodje premogarji zvedeli za njen namen, so ji prepovedali vstop v premogovne jame. Zнала si je pa pomagati; preoblekla se je v premogarja in je prebila ves dan v globini 250 metrov pod zemljo. Dognala je, da je premoga dosti in da lastniki samo čakajo, kdaj bo občinstvo toliko omehčano, da bo kupovalo premog po določenih visokih cenah. Kolikor smo brali, je imela uspeh. Korajžna je tembolj, ker je pomagala stotisočim gospodinjam v dveh drugih bojih. Šlo je, kakor omenjeno, za sladkor in za meso. Ob času neopravičeno zvišanih sladkornih cen je uprizorila sladkorni boj po vseh državah Severne Amerike in kmalu so šle cene dol. Šla je celo v šole in celi razredi so ji svečano prisegli, da ne bodo prej jedli slaščic, dokler sladkorna vojska ne bo končana, seveda konsumentom v prid. Tudi ženo umrlega predsednika Hardinga je pridobila za svojo akcijo. Podala se je tudi na novojorško sladkorno borzo in je bila tam predmet splošne pozornosti. Ko so velemesarji zvišali cene mesa, je spet nastopila in je svetovala po časopisih hišnim gospodinjam, naj en teden namesto mesa kupujejo samo ribe. Kako hitro so šli mesarji s cenami dol! Prav hvaležni bi bili mi vsi, če bi se znašla med nami ženska njenih lastnosti. Vlada nič ne napravi, naj bi vzole ženske vso to stvar v roke!

RAZNE VESTI

Razno. Bridka družinska žaloigra se je dogodila te dni v Tullnu na Nižje Avstrijskem. 13letnega Jožefa Hess je cerkovnik našel obešenega v zvoniku na vrvi. Poizvedbe so dognale, da je njegov oče, ki je silen pijanec, zelo grdo ravnal z njim. Po zimi in poleti ga je oče pošiljal ponoči eno uro daleč po pijačo, ne da bi mu dal denarja, če pa ni prinesel, ga je pretepala. To je otroka gnalo v smrt. Potek preiskave pa je dognal pa še drugo strašno sumnjo, da je namreč oče leta 1919, povzročil smrt še treh svojih otrok. Slovenci! Ostanimo trezen narod, bojujmo boj zoper pijančevanje vsak po svojih močeh in pri vsaki priliki! — Beračenje se vedno bolj širi. Beračijo že zdravi in močni ljudje in če se jim nič ne da, pa grozijo. Ponekod si pomagajo s tem, da beračem ne dajejo denarja, ampak posebne beraške znamke, ki se dobe pri občini. Z nabranimi znamkami gredo potem berači na občino, ki jih jim zamenja za denar ali za živež, če so res potrebni, če pa niso potrebni, pa jim znamke odvzame v prid onim, ki so podpore res potrebni. To bi tudi pri nas, posebno v občinah ob cestah, bilo primerno, ker dan na dan prihajajo poleg beračev tudi delamržeži, ki se jih gospodinje navadno boje. — V Siciliji je padel na zemljo velik meteor (zvezdni utrinek). Ko so ljudje prileteli na kraj kamor je padel, so ga našli še žarečega. — Skupina učencev je napravila pod vodstvom učitelja izlet v gozdove pri Panebloju na Francoskem.

V gozdu pa jih je dohitela velika nevihta, pred katero so iskali zavetja v neki skalni votlini. Po nesreči pa je udarila strela v uhod v jamo, vsled česar se je tam vsedla zemlja. Več dečkov je zasulo in nekatere so že mrtve izkopali iz zemlje, 21 pa jih je močno poškodovanih. — V glavnem mestu Bukovine, v Črnovicah, se je sprl 15letni sin z materjo. V prepiru je sin zagrabil sekuro in mater ubil, nato pa šel v gostilno, kjer je bil aretiran. Bog nas varuj take mladine! Zato je vzgojimo po veri, da bo poznala žrtro in peto božjo zapoved. — 137.000 ljudi, med temi 35.000 otrok pod 15 let, je bilo v Združenih državah tekom 7 let povoženih od avtomobilov. Čo bodo po naših vijugastih cestah tudi tako dirjali z avtomobili, jih bodo povozili še več.

Mussolini in časnikarji. Vse premalo se zavedamo pomena časnika. Pred sto leti so ljudje poslušali v nedeljo pridigo in le v premožnih hišah se je našlo nekaj knjig. Dandanes zlasti mestni ljudje ne hodijo več v cerkev, iščejo si druge učeničke: časnike v kavarni, ali kar je dosti bolj nevarno, organizacija jih sili plačati list, ki ga izdaja stranka. Tako vidimo vsaki dan kolporterja s celo balo natiskanega papirja, ki ga sprejemajo ljudje in iz njega zajemajo svoje politično — in žal tudi versko mišljenje. Nemškonarodno časopisje je skozi 50 let učilo svoje brave, da je le nemški rod poklican vladati nad drugimi, drugi pa da niso zmožni do višjih služb v državi; da Nemeč plačuje vse davke, drugi pa vsi baje žive le od nemškega premoženja, in tako naprej še druge neslanosti. — Župnik, ki pridiguje, mora dovršiti dolge študije. Profesor, ki v šolah poučuje, mora biti izkušen, učitelj, ki poučuje, mora dovršiti potrebne šole, in vsi ti se morajo podvreči nadzorstvu: škof nadzoruje duhovnike, šolski nadzornik učitelje, vlada svoje uradnike. Da, nihče dandanes ne more biti niti čevljar, če se obrti ni učil; v Celovcu zdaj že ne dobi več kmečki človek koncesije za gostilno kakor doslej, dobi jo le učeni natakarkar. Samo za tiste ljudi ni treba nobenega dokaza sposobnosti, nobenega nadzorstva, ki vsaki dan poučujejo ljudstvo v časnikih, teh ni treba menda nadzorovati, so li ljudje pošteni ali stokrat kaznovani tatovi. Ali je to narobe svet ali ne? Mussolini nam menda tudi v tem kaže pametno pot. Poroča se namreč, da so fašisti napravili zapisnik časnikarjev in da so jih nad 100 izključili, ki tega poklica v bodoče ne smejo več izvrševati. Napravili so zapisnik časnikarjev, ki so člani fašistovske organizacije in drugi zapisnik časnikarjev sploh. Seve so menda pri izključevanju postopali samo proti tistim, ki so preostro pisali proti fašistom. Od zmernejših časnikarjev so zahtevali izjavo, kako se bodo vedli proti fašizmu? Po ti izjavi so jih nekoliko zapisali sploh v zapisnik fašistov, druge so zapisali med navadne žurnaliste in za te dali odredbo, da, ker niso strogi pristaši fašizma, ne smejo zavzemati pri fašistovskih listih vodilnega mesta. — Pri tem je treba opozoriti, da so boljševiki v Rusiji, ljudje, ki so poprej najglasneje kričali po prostosti, popolnoma zatrli in odpravili svobodo tiska. V Rusiji se ne sme ničesar tiskati proti boljševizmu. Primerno bi bilo, ne da se zatre svoboda, a treba bi bilo sumljivim ljudem onemogočiti, da neovirano zavajajo neuko ljudstvo.

Ljudsko gibanje na Koroškem. Leta 1923 se je na Koroškem našlo 370.748 prebivalcev (1920 366.589). Prirastek prebivalstva je na Koroškem najvišji, da se računa, da bo imela Koroška v par letih 400.000 prebivalcev. Tudi Celovec sam je od leta 1920 (26.147) do 1923 napredoval na 27.423 ljudi. Porok je bilo leta 1910 2100, 1921 3802, 1925 2469. Po vojni se je število porok zelo pomnožilo, sedaj pa se bližamo polagoma mirovnemu številu. Odstotno je bilo na Koroškem najmanj porok, 6 na 1000 prebivalcev. Leta 1925 je bilo potrjenih 124 ločitev zakonov. Pri nezakonskih otrokih prednjači tudi Koroška, ki jih nima dosti manj kot Dunaj, ki ima 5krat toliko prebivalcev.

Slovenci! Zbirajte za volilni sklad!

Kako star je Koroški krof?

Znano je, da se Korošci, zlasti v nemškem delu Koroške, odlikujejo z neko posebnostjo, radi katere se jim čestokrat drugi deželani radi posmehujejo. Ta posebnost Koroščeva je krof ali golša.

Da koroški krof ni morebiti iznajdba devetnajstega ali dvajsetega stoletja, nam izpričuje Anglež E. Brown, ki je pred 258 leti potoval tudi skozi Koroško. Naletel sem na potopis tega Angleža v britskem muzeju v Londonu, menda največji knjižnici sveta.

Bilo je spomladi l. 1669. Na svojem potovanju po evropski celini je došel ta Anglež tudi v St. Vid ob Glini, kjer se je ustavil za nekaj časa. O prebivalcih tega kraja je napisal naslednje vrstice: „Mnogi prebivalci imajo debele vratove (golše), nekateri debelejši kot glave. Mnogi so slepi, drugi nemi in obenem bebeci. Izven mesta se nahaja bolnica za one, ki so izgubili glas in razum, ali jih sicer obtežujejo debele golše, kar zelo slabo vpliva na zdravstveno stanje, zlasti ob hladnem vremenu. Može in žene jih imajo; boljši ljudje pa, ki dobro žive in pijejo vino ter pivo, so manj podvrženi temu zlu.“

Iz teh zapiskov sledi, da so že tudi takrat pripisovali golšo slabi vodi, ki po splošnem mnenju tudi danes povzroča golšo ali krof v alpskih krajih.

Ljubezen do Koroške.

V nekem slovenskem listu se nahajajo odlomki iz pisem, ki jih je pisala slovenska učiteljica, rodom Goričanka, ki je službovala pred glasovanjem na Koroškem. Odlomki se glasijo:

Jaz sem zopet v Jugoslaviji v službi in sem zopet srečna, a ne kakor sem bila na Koroškem. Ni mi mogoče pozabiti ne ondotnih krajev ne ljudi. Kako bo letos s počitnicami, ne vem. Zelo, zelo rada bi prišla zopet na Koroško vsaj za 14 dni.

Ne morete si misliti, da je mogoče tako ljubiti, skoraj oboževati kakšen kraj in ljudi, kakor ljubim jaz Koroško in ljudi, v katerih sredi sem se počutila kakor doma. Tako rada sem jih imela in ne morem jih pozabiti.

Spominjam se na one dni z neke vrste pobožnostjo. Vsaka stezica, vsak gozdiček, vse one krasne jutranje in večerne zarje se mi zde kot lepe sanje, ki jih človek, žal, ne more več pričarati.

Pri nas na Goriškem je zelo lepo, to uvidevam vsak dan bolj, toda onih temnih gozdičev, zelenih trat, sinjih gor ne morem pozabiti. Sinoči sem zopet sanjala o Koroški. Zjutraj sem mislila, kako rada bi poletela na Koroško in kogar znanih bi prvega srečala, bi mu padla okoli vratu in se mu razjokala na prsni in sama bi ne vedela, ali naj bi bile to solze žalosti ali veselja.

Poceni prodam posetvo

sestoječe iz enonadstrij oenhišne gospodarskega postopja, vse v najboljšem stanju, s skupno 43 johl zemljišča in zrelim gozdom. Redi se lahko 10 glav živine in 1 konj. Proda se tudi z inventarjem. Vprašati je pri Valentinu Lušin v Ležbah pri Hošah. 91

Kot najboljša in najcenejša

prodajalnica

bombažnega (pavolnastega)
in volnenega kakor tudi
špecerijskega blaga

se priporoča firma

J. Magnet v Pliberku, Koroška.